

решение проблемы нарушений авторских прав в сети Интернет возможно только через координацию и сотрудничество на международном уровне.

В цифровую эпоху защита авторских прав становится неотъемлемой составляющей обеспечения справедливости и стимулирования творчества. Мы должны стремиться к созданию сбалансированной системы, которая обеспечит защиту правообладателей, не ограничивая при этом доступ к культурному и информационному контенту. В конечном итоге, соблюдение и защита авторских прав в онлайн среде способствует развитию культурного разнообразия, инноваций и творчества в цифровом мире.

Список литературы:

1. Jones R., Intellectual Property Reform for the Internet Generation: An Accident Waiting to Happen (2010) 1(2) European Journal of Law and Technology, pp. 1-17, p.
2. "The close and inevitable relationship between copyright and technology" // URL: <https://ejlt.org/index.php/>
3. AM Kaplan and M Haenlein, 'Users of the World, Unite! The Challenges and Opportunities of Social Media' (2010) 53(1) Business Horizons 59. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0007681309001232.3>.
4. Щербак Н.В. Условия охраноспособности объектов авторского права // Вестник Московского университета. Сер. 11: Право. 2008. No 5. С. 30–48, // URL: <https://www.wipo.int/treaties/ru/ip/wct/.4>.
5. Договор ВОИС по авторскому праву и Договор ВОИС по исполнениям и фонограммам. Конвенции и договора ВОИС по авторским и смежным правам // URL: <https://www.wipo.int/treaties/ru/ip/wct/>.
6. Рустамбеков Исламбек ИМПЛЕМЕНТАЦИЯ НОРМ МЕЖДУНАРОДНЫХ АКТОВ В СФЕРЕ ЗАЩИТЫ АВТОРСКОГО ПРАВА В СЕТИ ИНТЕРНЕТ В ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО УЗБЕКИСТАНА // Вопросы современной юриспруденции. 2016. No1 (52). // URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/implementatsiya-norm-mezhdunarodnyh-aktov-v-sfere-zaschity-avtorskogo-prava-v-seti-internet-v-zakonodatelstvo-uzbekistana>
7. В. А. Бойков Проблема защиты авторского права в глобальной сети Интернет // Международный журнал гуманитарных и естественных наук. 2020. №6-3. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/problema-zaschity-avtorskogo-prava-v-globalnoy-seti-internet> (дата обращения: 16.04.2024).
8. ХЎЖАЕВ, Шохжахон. «ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ ОГРАНИЧЕНИЯ ДОСТУПА К СОЦИАЛЬНЫМ СЕТЯМ В УЗБЕКИСТАНА.» ЮРИСТ АХБОРОТНОМАСИ 2.4 (2022): 88-96? // URL: <https://www.tadqiqot.uz/index.php/law/article/view/4154>
9. ТИЛЛАБОЕВ Ш.М. Особенности нарушений авторских прав на онлайн платформах // Юрист ахборотномаси – Вестник юриста – Lawyer herald. No 3 (2023) С. 39-44., 3 (2023) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-9416-2023-3-4>

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF THE CODIFICATION OF NATURAL RESOURCE LAW

*Chichkan A., second (master's) level graduate of higher education, specialty 081 "Law",
Poltava State Agrarian University*

Legal literature has long recognized the necessary integration of specific laws on natural resources into a single branch - legislation on natural resources, including legislation on land, subsoil, wildlife, forests and water, while recognizing their own internal structure and natural rights of nature. Here it is expedient to discuss the existing knowledge and proposals for improvement and standardization of environmental law (codification), improvement of environmental legislation.

According to V.I. Andreytsev, the improvement of environmental legislation is a certain systematic process of the activities of state bodies authorized for this and their formation of working groups for the preparation of draft laws aimed at regulating environmental legal relations, introducing appropriate changes and additions to the already valid ones resulting from the practice of applying acts of environmental legislation, fulfillment of the requirements of international treaties and conventions, obligations undertaken by Ukraine in this area [1, 5].

In accordance with European legislation and norms of international law, a draft of the Environmental Code of Ukraine was developed to ensure its passage and fulfillment of the main requirements of this document. However, for the first time, official discussions were held regarding the future development and adoption of a codified act in the field of environmental relations in the form of the Environmental Code of Ukraine without specifying the specific provisions of the adoption of this act in the main direction. The state policy of Ukraine in the field of environmental protection, use of natural resources and ensuring ecological safety was approved by the Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine dated March 5, 1998. At the same time, the main strategies of the state environmental policy of Ukraine for the period until 2030, approved by the Law of Ukraine of February 28, 2019, do not even mention this codification, but only indicate the need to bring the environmental legislation of Ukraine into compliance with the provisions of the sources of *acquis communautaire* under corresponding directions [3, 172].

Studying the practice, one can come to the conclusion that the codification of environmental legislation is an insurmountable problem for our country. According to the scientist, one of the reasons is the lack of conceptual ideas in the draft Environmental Code [1, 7]. The scientist notes that the conceptual basis of a single comprehensive bill regulating environmental legal relations has not yet been formed, and there are different opinions regarding its form, structure, and content [1, 13]. The idea of the expediency of systematization really exists, but the forms of its application in the process of law-making differ radically at the theoretical and practical levels [1, 14].

According to scientists, the environmental block of nature protection, like the block of environmental safety, is much more problematic and therefore easier to codify through the creation and adoption of the Environmental Code and the Law on Environmental Safety, respectively. Therefore, the Ecological Code is more of a perspective than a reality [2, 171].

The legislation on natural resources in Ukraine was developed on the basis of general concepts, based on the legislation developed in the 20th century. This system is based on the legal regulation of natural resource relations by departmental laws and the scientific delimitation of the subject area of legal departments regulating natural resource relations. This approach involves the systematic regulation of certain types of natural resource relations and, on this basis, the formation of independent branches of natural resource legislation: land, natural resource, water, forest, plant life, and animal life. However, the principles of sustainable development and balanced, ecological, integrated use of natural resources approved and adopted in Ukraine require the development of new, modern legislative approaches to natural resources. A modern scientific concept is necessary in order to be able to predict the development of natural resource legislation, to determine the principles and priorities of legal regulation, to adopt new laws and the procedure for making changes to existing regulatory legal acts. Implementation takes into account the requirements of international and European legislation. In this regard, it seems necessary to adopt the Concept of legislative development of natural resources in Ukraine, as well as the basic law on natural resources and nature use - the Law on Natural Resources, which will contain a single basis for the use of natural resources. In a special section - general legal principles of use and reproduction of individual natural resources. At the same time, the general parts of the Law on nature use must be systematized in the form of codification, and the special parts must be integrated in the form of the current natural resource legislation of Ukraine.

References:

1. Andreytsev V.I. Improvement of environmental legislation: conceptual foundations. Experience and problems of improving environmental legislation: materials of the International

Round Table dedicated to the 15th anniversary of the beginning of the training of specialists in the field of law at NSU (Dnipropetrovsk, December 14, 2012). - Dnipropetrovsk, 2012. - P. 5-28.

2. Andreytsev V.I. Environmental law: Course of lectures: study guide. Kyiv: Venturi, 1996. – 208 p.

3. Deinega M. A. Problems of environmental legislation: conceptual principles of improving the system of natural resource legislation of Ukraine. // Southern Ukrainian legal journal. - 2023. - P. 169-174

ҚАЗАҚСТАНДА ҚАТТЫ ТҰРМЫСТЫҚ ҚАЛДЫҚТАРДЫ ҚАЙТА ӨНДЕУДІҢ КЕЙБІР МӘСЕЛЕЛЕРІ

Рустембекова Д.К., PhD, профессор, Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті

Нукушева А.А., з.ғ.к., профессор, Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті

Қазақстанда қатты тұрмыстық қалдықтарды басқару ұлттық деңгейдегі маңызды мәселе болып табылады. Сонымен бірге, тұрмыстық қатты қалдықтарды басқару мәселесі Қазақстанда экологиялық саясат саласындағы өзекті мәселелердің бірі болып табылады.

Қазақстан Республикасының қатты тұрмыстық қалдықтармен жұмыс істеу саласындағы заңнамасын жетілдіру және дамыту Қазақстан Республикасы мемлекетінің қоршаған ортаны қорғау, орнықты даму және климаттың өзгеруіне қарсы күрес саласындағы басым міндеттерінің бірі болып табылады.

Қатты тұрмыстық қалдықтармен ластанудың қауіптілігі оның көлемі үлкен территорияға, топыраққа, жерасты суларына, өсімдіктер, сол сияқты тірі организмдерге: жануарларға, құстарға және адамдарға әсерінен көрінеді. Сол сияқты, атмосфераға органикалық қалдықтардан шығатын газдар түріндегі шығарылым климаттың өзгеруіне әсер ететін негізгі факторы болып табылады.

Қазақстандағы күрделі экологиялық жағдай ел азаматтарының өз құқықтарын жүзеге асыруына кедергі болып табылады. Аталған норма Қазақстан Республикасының ата Заңымызда мемлекет адамның өмір сүруі мен денсаулығына қолайлы айналадағы ортаны қорғауды мақсат етіп қоятыны туралы белгіленген (31-бап). Ал Қазақстан Республикасының азаматтары табиғатты сақтауға және табиғат байлықтарына ұқыпты қарауға міндетті екені бекітілген (38-бап) [3].

Қазақстан Республикасының Экология Кодексінің 367-бабының 1-тармағына сәйкес, тұрмыстық қатты қалдықтар деп қатты пішіндегі коммуналдық қалдықтар түсініледі [2].

Қалдықтарды қайта өңдеу деп мақсатына қарамастан өнімді, материалдарды немесе заттарды одан әрі өндіруде (дайындауда) пайдалану үшін жарамды болатын пайдалы құрамдастарды, шикізатты және материалдарды қалдықтардан алуға бағытталған механикалық, физикалық, химиялық және биологиялық процестер түсініледі [3].

Қазақстанда қатты тұрмыстық қалдықтарды қайта өңдеу деңгейі төмендеді. 2023 жылғы ұлттық индикаторды қайта есептегеннен кейін кезеңнің соңына дейін жоспарланған 27%-ға жету мүмкін болмайтыны белгілі болды. Соның салдарынан өңдеу үлесі өспей, тіпті азайған. Жиналған қалдықтардың көлеміне келетін болсақ, олар аздап азайды. Соңғы бір жылда Қазақстанда 4,1 млн тонна қатты тұрмыстық қалдықтар жиналды (2022 жылмен салыстырғанда 4,7% азайған).

Қазақстанның «жасыл» экономикаға көшу тұжырымдамасына сәйкес, 2030 жылға қарай елімізде коммуналдық қалдықтарды қайта өңдеу көрсеткіші 40%-ды құрауы тиіс. Бұл көрсеткішке қол жеткізілетіні әлі белгісіз, өйткені соңғы жылдары елімізде қалдықтарды басқару жүйесінің әр деңгейінде көптеген мәселелер жинақталған. Мәселен, халықтың қатты тұрмыстық қалдықтарды жинау мен шығару қызметтеріне толық қол жеткізе алмауы.